

შირაკი

SHIRAKI

www.open.ge

მაროვანი 1937 წლიდან

ეროვნული სახელმწიფო მუზეუმი განათლის მასალა

№11 (9.625)

5-12 აპრილი 2014 თბილი

ფასი: 50 თათრი

ცალისა და გამოცემის გამოსახული

ქედების ზონას სასწრაფო დახმარება დაუბრუნდა

დედოფლისნებაროს მუნიციპალიტეტის გამგებელი ნიკოლოზ ჯანიაშვილი ზემო ქედმი, არხილოსკალოსა და ქვემო ქედში იმყოფებოდა, სადაც ადგილობრივ პრობლემებს გაეცნო. აღნიშნულ შეხვედრაზე გამოიკვეთა სამედიცინო პრობლემები - ბოლო პერიოდში ზემო ქედში აღარ მორიგეობდა სასწრაფო დახმარების ჯგუფი (მედ. პერსონალის ოფისის არსახარბიერი პირობების გამო), რის გამოც ქედების ზონის მოსახლეობას სამედიცინო მომსახურების პრობლემები შეექმნათ. ნიკოლოზ ჯანიაშვილმა პრობლემა მოაგვარა და ხვალიდან ზემო ქედში კვლავ იმორიგევებს სასწრაფო დახმარების ბრიგადა, რაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურეობას.

რა ზიანი მიაყენა ყინვამ დედოფლისწყაროს?

გასულ კვირას საქართველოში ტემპერატურის მკვეთრად დაცემამ და მოულოდნელად მოსულმა თოვლმა ხეხილს პრობლემა შეუქმნა.

სპეციალისტები აცხადებენ, რომ უკვე აყვავებული ხეხილი ყინვამ მნიშვნელოვნად დააზიანა, რაც წელს მოსავლის შემცირებას გამოიწვევს. სანინაალმდეგოს ამტკიცებენ დედოფლისნებრივი, ფერმერები ამბობენ, რომ ნალექს ელოდნენ.

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დედოფლისნებაროს საკონსულტაციო სამსახურში გაზრდა „შირაკან“ საუბრისას აცხადებენ, რომ დედოფლისნებაროს რაონის მოსახლეობა მეხილეობას არ მისდევს, მარცვლეული კულტურების ნათესები კი ნალექს საჭიროებდა, ამდენად, ახლახან მოსული თოვლი ყანებზე დადებით გავლენას უფრო მოახდენს, ვიდრე უარყოფითს.

„ამ მხრივ დედოფლისნებაროს ზარალი ამ მიუღია. ამ დღეებში ჩვენთან არ დაფიქსირდა ისეთი ყინვები, რომ მოსავალი დაეზიანებინა. ძირითადად კენკროვან მცენარეებზე იყო კვირტი გამოსული და, შესაძლოა, ის გაყინოს. რაც შეხება ხორბალსა და ქერს, დაბალ ტემპერატურას არანარი ზიანი არ მიუყენებია. თუ სადმე რამდენიმე ხეხილი გაგვიყინა, ვფიქრობ, ეს სერიოზულ პრობლემას არ შეუქმნის დე-

დოფლისნებაროს. პირდაპირ უნდა აღინიშნოს, რომ ყანას ნალექი სჭირდებოდა და პირიქით ჩვენს ნათესებს თოვლი ძალიან წაადგა,“ - განუცხადა გაზეთ „შირაკს“ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დედოფლისნებაროს საკონსულტაციო სამსახურის უფროსმა გიორგი ბენაშვილმა.

იგივე აზრს აფიქსირებენ გამოცდილი ფერმერები. მათი მტკიცებით, დედოფლისნებაროს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები ნალექს საჭიროებდნენ.

„თოვლი და ყინვა ცუდად არ იმოქმედებს მარცვლოვანი კულტურების მოსავალზე, თუმცა, ხეხილს დააზიანებს. ძალიან დიდი გვალვა იყო და მადლობა ღმერთს, ამჯერად კარგი ნალექი მოვიდა. ახლა უკვე სითბო უნდა, რომ ხორბალი გაიზარდოს, რადგან მოგეხსენება, რომ გასული შემოდგომა ზამთარი ძალიან გვალვიანი იყო,“ - აღნიშნავს ფერმერი ელიზბარ იმერლიშვილი.

სპეციალისტები ირწმუნებიან, რომ მარტის თვეში ასეთი ყინვა საქართველოში 2004 წლის შემდეგ არ დაფიქსირებულა.

ილია მარტოშვილი

მოფლიო რეაგიული დედოფლისნებარო

უსარისხო საკვები

ბზის უკანონო

მოჭრისთვის
მოქალაქეები
დაჯარიგდებიან

გვ. 2

ხანძრის შემთხვევა სოფელ არგოშიში. როგორც სოფლის ტერიტორიული ორგანოს რჩმუნებულმა თურმან კოქლამაზაშვილმა „შირაკს“ განუცხადა, ცეცხლი ბატიაშვილების ეზოში მდებარე საქონლის ბოსელს გაუჩინდა. სახანძრო-სამაშველო სამსახურის ეკიპაჟმა ცეცხლის საცხოვრებელ სახლზე გავრცელების საშიშროება დროულად აღკვეთა. ერთ-ერთი ვერსიით, ხანძრი მოძველებულმა ელექტროსადენებმა გამოიწია.

უხარისხო საკვები - ნელი მოქმედების ნაღმი

კოლონ პერიოდი სულ
უფრო აგვიულური ხდება მო-
სახლეობის პირებათან დაკა-
ვირებული საკითხები. რამდენად
უსაფრთხოება ის პროცესები,
რომელთაც საკვებად ციხეებით,
ანის გარკვევას გაზითი “შირა-
ძი” ვინცადა.

ଅମ୍ବାକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆନିପାଦ
ମନୋତ୍ୱା, ଶୁକ୍ଳା ଫ୍ଲେବପୁରୀ, ପତ୍ତା-
ଲ୍ଲାଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକୀ, ରମ୍ଭ ଗାଲାଙ୍ଗିଲାଶୀ ଏ-
ଖୁଣ୍ଡ ଅରଣ୍ୟପ୍ରକଟିତ ଶୈଳିଜ୍ଵଳାକୁ
ମେନ୍ଦରାଲାମ୍ବାସୀ, ଅମିତିମା ପ୍ରଦୀପିନ୍ଧାରୀ,
ଚାତ ଅରଣ୍ୟଗ୍ରାହୀଙ୍କ ତାପି ପୂର୍ବାରାଜ-
ଶିଖ ଗାମରତ୍ନାକର୍ଣ୍ଣି ବୁତ୍ତାକାଳୀନଙ୍କ
ଅରଣ୍ୟପ୍ରକଟିତ ଧାରାଲେଖାସୀ, ତାପିପାତା,
ରୂପିଙ୍ଗନାର୍ଥ ସାନ୍ତରକପାଳା କା-
ର୍ମାରମ୍ଭ ଗାସାଯନ୍ଦିର୍ବାଦ ଗାମରତ୍ନାକର୍ଣ୍ଣି
କଣ୍ଠିକାର୍ମାଣ୍ଡି, ଏହାପାଇଁ ସାମାଜିକ ବିଭାଗାଙ୍କ
ତଥାବାଦୀରେ.

ალბათ ყველას შეგიძნიათ
ბაზარში კიტრი, პომიდორი და
სხვა ბოსტნეული და ბევრჯერ
ნამოსულხართ სახლში დაიმედე-
ბული, რომ ამ შემთხვევაში მანიც
ოჯახში სასურველი პროდუქტი
ნამოლეთ, რომელიც არც გა-
ყინულია, არც ბალზამირებული
და არც დაცემული საქონლის
ხორცისგან დამზადებული, რო-
მელშიც არც სხვა რიმე მინარე-
ვები ურევია, მაგრამ ამ ბოსტ-
ნეულისგან გაეთებული კერძი
რომ არ ყოფილა სასარგებლო
და მას შეუმჩნევლად, მაგრამ
მანც გამოუვლენია ჩვენი ჯან-
მრთელობისთვის არასასურველი,
გვერდითი მოვლენები, ესეც ცხა-
დად შეგვიმჩნევია, ისიც შეგვიმჩ-
ნევია, რომ ლიბოს ან ბარაბას
ალარ აქვს ისეთი გემო, წლების
წინ, გაჭირვების ყაზს ბებიას რომ
მოუხარას ძველებურ სპილენ-
ძის ძალაში.

თის ეკვანით...
დღლებს ბევრი ადამიანი საუბრობს, რომ კიტრს კიტრის გემო აღარ აქვს და პომიდორს- პომიდორის და ოქცენ წარმოიდგინეთ, პურსაც კი აღარ აქვს ის განუშეორებელი სურნელი და გემო... თუმცა, ეს ცალკე ტრაგედიაა, ტრაგედიაა ისიც, რომ შინაქის ბარაქიანი მინის მფლობელი ქიზიყველი კაცი თავის მოყვანილ ხორბლის პურს კი აღარ მიირთმევს, არამედ ვინ იცის, სად და რომელ ქვეყანაში წარმოებული ფქვილის-გან დამზადებულს....

უსარისხო პროდუქციის
მიღებას კი ყოველთვის აქვს
თავისი უარყოფითი შედეგი.
სწორედ ამან გამოიწვია ის,
რომ დღეს უკვე აღარ არსე-
ბობს ადამიანი, რომელსაც
კუჭანანლავის პრობლემა არ
ანუხებდეს.

- „დისახლისი ვარ და ყოველთვის ვფიქრობ, ისეთი რამები შევიძინო, რაც ვიცი, რომ ნამდგრად ნატურალურია და არანაირ ქიმიურ ელემენტს არ შეიცავს, რამდენიმე ხნის წინ, ერთ-ერთ მაღაზიაში ერთი კილო ლიბიო იმ იმედით შევიძინე, რომ ოჯახის ნევრებს ნატურალური პროდუქტით გამოვკვებავდი. თუმცა შევცდი, უპირველეს ყოვლისა, როდესაც ქვაბში მოთავსებამდე მისი გარცვალი გავარჩიე და გავრცხე, ერთი მუჭა “ღრავის „კენჭები გავაცალე, როგორც ჩანს, კენჭებს კილოგრამების მომატებისთვის ურევენ, ნარმოლიდან გინეთ, ერთ კილოს რომ ერთი მუჭა ალმოაჩნდებოდა, მთლიან ტომარაში რამდენი კილო “ღრავი” იქნებოდა ჩაყრილი?! მეორე ეტაპი მისი მოხარშვა იყო, თუმცა ფაქტია, რომ განკუთვნილ დრო-ზე ორი საათით კიდევ მეტ ხანს დასჭირდა ხარშვა, მაგრამ მაინც ვერ მივიყენა იმ ნიშნულამდე, სათანადოდ მოხარშელიყო, ესვეც არ იყოს, მისი ჭამა და ოჯახის ყველა ნევრის მუცლის ატყიერება ერთი იყო. აქედან გამომდინარე

ରେ ଡାକ୍ସିଙ୍କା ଗାମରୁତ୍ଥାନେ, ରନ୍ଧମ୍ବ ଲୋକେ ନ୍ଯାଶ୍ଚରାଲ୍ଲୁରି ପରିଦୟୁକ୍ତିରୁ
ଅଳାରାବା ସାନ୍ଦର୍ଭ. ଐ କି ଆରା, ଗାଵାରି
ଗୀ, ଟ୍ୱାରମ୍ବ ଶାଜାରିଶ ଫ୍ରେଶିଲ୍‌ରେଟ୍‌ରୁ
ଫାଫ୍‌କୁଣ୍ଡ ତେତିର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉର୍ବ୍ବାରେ
ନେ, ମେର୍ର କି ପ୍ରେଲାଂଥ୍ର ପର୍କ୍‌ରେଖାରୁ
ଦର୍ଶନରେ, „ଆଗାରିସ“ ଶାଜରିଶ ମିଶିଲ୍‌
ଏଫାରର୍‌ବିନ୍‌ବିନ୍ ଦା ମିଳ ସାହେଲିନ୍-

ების ქვეშ კარგადაც ასაღებენ, დღეს ხომ ყველა მხოლოდ აგარის შაქარს ეტანება, რადგან ნდობა მაღალია, აქაც გაუფუჭებიათ საქმე. მიხვალ საყიდლად და შესაძლოა, მთლად უსარისხო შაქრის ფხნილს „აგარის“ შაქარი ეწეროს. რამდენჯერმე შევიშნე, ჩაიში შაქრის ჩაყრის შემდეგ, ჩაის ზედპირზე თეთრი ქაფი გაუკეთდა, ამ ხნის ქალი ვარ და ამნაირი შემთხვევა არ მქონია. ერთხელ სადღაც ვთქვა ვი და ქალბატონებმა მითხვეს, ნუთუ დღემდე არ გაგიგიაო, შაქარში წონის მომატების მიზნით დაფუქულ თეთრი ფერის ქვისას ურევნ და ამიტომ ქაფდებაო....

მე ჩვენი წყლის სისუფთავეს კი არ ვაყენებ ეჭვეკვეშ, ვიცით, რომ სუფთაა, მაგრამ იმისთვის, რომ ჯანმრთელობა დაფიზლვით, აღარც ონკანის წყალს ვსვამთ, მხოლოდ ვყიდულობთ. მით უფრო იმ ფონზე, როცა ჩვენი წყლის ვარგისიანობის საკითხი ყაბადალებული თემაა- ის რაც არ უნდა სუფთა იყოს, კირქვსას შეიცავს და რაღაც გზით მაინც ილექტება ჩვენს ორგანიზმი, “აცხადებს ჩვენთან საუბარში ერთ-ერთი დიასახლისი.

ცხადია, ეს ყველაფერი გა-
ცილებით მწვავედ გამოიხატება
მცირებულოვნ ბავშვებში, მო-
ზრდილი ადამიანის ორგანიზმი
იმუნიტეტი გაცილებით ძლიერი
აქვთ, ბავშვებს კი- სუსტი. მო-
ზარდს ათასგვარ ვირუსთან გა-

ჩვენი ფერმერები

პესტიციდებით ცდა-
ლობები მაღალი ხა-
რისხის და რაოდენო-
ბრივად მეტი მოსავლის მიღებას,
კახელი ფერმერები არღვევენ რე-
გლამერზეთ გათვალისწინებულ
ნორმებს სასუქის შეტანის დროს
და შეაქვთ იმაზე მეტი სასუქი,
ვიდრე ეს რეკომენდირებულია.
სწორედ ეს არანორმირებული
დოზების გამოყენება ინვეცს შემ-
დგა საგალოო შეფეგებს...

მკლავება უწევს, ამიტომ ადვი-
ლად ურყევეთ ჯანმრთელობას

გარემოებას ზამთრის სეზონში
განვითარებულ ვირტუსულ ფონ-
საც მივწერთ, რომლის შემდ-
გომი ეტაპი ყველაზე ძნელად-
გადასატანია ბავშვებში, რადგან
ამ დროს ორგანიზმში იმუნური
სისტემა ძალიან დაბლა ეცემა
და სუსტი იმუნიტეტის ბავშვებს.

კველაზე მეტად უჭირთ გამკაბა ვება. არსებობს მეორე და არა ნაკლებ ყურადსალები მომენტიც დღეს ხომ ბაზარი არაჯანსალი პროდუქტითა გაჯერებული და ალარ ვიცით, მკოლოგიურად რამდენად სუფთა პროდუქტს ვჭამთ. ხანდახან ვერიდებით და არ ვიძენთ საკვებად ხორცს სხვ ვადასხვა ობიექტური მიზეზბისა გამო და ვიძენთ ბოსტნეულს, მაგრამ აღმოჩნდება ხოლმე, რომ ისიც არანაკლებ საზიანოა. ის პესტიციდებით ნაკვებ ნიადაგშია მოყვანილი, რომელიც ბევრად უფრო საზიანოა ორგანიზმისთვის და არანაკლებ ლრმა კვალისტოვებს ბავშვის ჯანმრთელობაზე. დღე არ გავა, რომ ოცი გასინჯული ბავშვიდან თორმეტს კუჭ-ნაწლავის დარღვევა არ აღმოაჩნდეს, ხშირია, როცა ბავშვებში ფიქსირდება მუცელის ღრუს რომელიმე ორგანოს გადიდება. ამის წინაპირობად შეიძლება უამრავი რამ ჩაითვალოს. შესაძლოა, ეს პროცესი ვირუსის სულმა ფონმა გამოიწვიოს, სავსებით დასაშვებია, რომ ეს გაციებამ ან ანთეპიომა პროცესმა გამოიწვიოს, რიგ შემთხვევებში არ გარემოებას ჭარბი რაოდენობით

ანტიბიოტიკების მიღლაბაც ინვეგვსს
მეურნალობის დანიშვნის დროს
უპირატესობას ვანიჭებთ ნაკლებ
მედიკამენტებს და კვების რაო
ციონის გაჯანსალებას. დედას კი
ვაგალდებულებთ, რომ მუდმივ
კავშირში იყოს ჩვენთან, რათა კი
დევ შეეძლოს კითხვა და დაზუს-
ტება, რა შეიძლება მიაღებინოს
თავის შეიღლს და რა არა, თუმცა
დღევანდელი პირობებში რომ
ჭირს რაიმე ნატურალურის და
ჯანსაღის შეძენა, ისიც ცხადია
ბაზარი გაჯერებულია უცხოეთი-
დან შემოტანილი პროდუქციით
გეუბნებიან კახეთიდანაა პროდუ-
ქტი, მაგრამ იქვე ინსტიტურად
ხვდები, რომ პროდუქტი არაა
ქართული, თუმცა სხვა გამოსავა-
ლი არ არის, ესვეც ჩვენი დღე
ვანდელობის მნარე რეალობაა, “
ალნიშავს ექიმი- პედიატრი ნანა
ჩიხლაძე.

რამდენად დაცულია დღეს
ქართული ბაზარი ფალსიფიცი
რებული თუ უხარისხმ პროდუ
ქციისგან, რამდენად ხორციელ
დება შესაბამისი კონტროლი
ამასთან დაკავშირებით ჩვენ
სურსათის უვნებლობის სააგენტ
ტოსგან მოვითხოვეთ ინფორმა
ცია. თუმცა, მანამდე გავეცანით
სურსათის ეროვნული სააგენტოს
მიერ თავის სიიტზე გამოძევებუნე
ბულ იმ შემოსულ პროდუქტთა
ჩამონათვალს, რომელიც მათ
მიერ შემონბებული და კონტრო
ლირებულია. აღმოჩნდა, რომ
სხვა ქვეყნებიდან საქართველოს
ბაზარზე შემოსული პროდუქტი
დან ძირითადად შემოტანილია
მხოლოდ ქათამი, კვერცხი, კვერ
ცხის ფეხვნილი, ღორის ხორცი.
საქონლის ხორცი და კამეჩის
ხორცი. აქედან ქათამი და კვერ
ცხი ჩვენს ქვეყანაში შემოტანი
ლია სომხეთიდან, უკრაინადან
მოლდოვადან და რუსეთიდან
ღორის და საქონლის ხორცი ბეჭ
ღორუსიდან, კრასნოდარიდან
და ჩინეთიდან, ხოლო კამეჩის
ხორცია ანთოლოვანი.

ოოოი იძღვეულდა.
ამჯერდ ჩვენს ინტერესს
შეიცავდა არა შემოსული პრო-
დუქტების ხარისხი, არამედ ისეთ
პროდუქტზე კონტროლი, რაც
ამ ჩამონათვალში არა დასახელდ

ଲେଖୁଣ୍ଡି ଦା ହିଁ
କ୍ଷେତ୍ରରୀଧ ଗ୍ରଙ୍ଗନ୍ଧ
ରନ୍ଧ କ୍ଷାରତ୍ୟ
ସମ୍ପଦେଶୀ ମ
ପ୍ରାଣିଲୋ, ମାଗର
ପାତ୍ରିତ, ରନ୍ଧ ନ
ମୂର୍ତ୍ତାନିଲୋଇ, ମାତ୍ର
ପାର ଗ ଇଲାନ ନ
ଦା କ୍ରି- ଏକ୍ଷେତ୍ର
ଦାସାୟେନ୍ଦ୍ରେଷ୍ଟ୍ର
ମାଗ ଗାଲ ଇତାର
ଗାନ୍ଧିର୍ମୁଖେସେ
ଦା ରମ୍ଭଦ୍ରନାଦ
ଶେ ମନ୍ତ୍ର ମେ ଦୁଇ
ଦା ଶେସନ୍ତ୍ଵଳିକ
ହିଁର୍ବେଳ କ୍ଷେତ୍ରାନ୍ତ
ଶେମର୍ବୁନ୍ଦି ଘର
ମାନ୍ଦୁଲି ଅନ ତୁର
କ୍ଷେତ୍ର ବାରମର୍ବୁ
ଓକ୍ତିଲୋଇ, ଆଶ୍ରମ
ପାତ୍ରିତମଧ୍ୟ ହିଁ
ନି ମିନିଲ ତଥିଲ
କ୍ରମଦୀର୍ଘତ୍ରି, କ୍ରାନ୍ତ
ତ୍ରିପୁରିଲୋ, ମାର୍କା
ଲାନ୍ଦିନ ଦା ଦାର
ପାତ୍ରିତ ପାତ୍ରିତ ସୁରକ୍ଷା
ସାବଧାନ୍ତିର୍ବୁ ଉଦ୍ଧାର
ଲେଶ, ତରିପ୍ରକାଶ
ମିନ୍ଦିଲୁଗ୍ବ ଯିନ୍ଦା
ମିନ୍ଦିମାରିତ୍ତେ. ମାନ
ମ୍ଭୁଲ୍ସ ପାତ୍ରିତ୍ୱବ୍ଦୀ
ତ୍ରିର ତରିଶ୍ଶାମିଶା
ନେଲୀଲୀ, ପାତ୍ରିତ୍ୱର
ମିନ୍ଦିଜାନ୍ଦିତ ହାତି

ფერმერები არღვევენ რეგლამენტთა გათვალისწინებულ ნორმებს სასუქის შეტანის დროს და შეკვთი იმაზე მეტი სასუქი, ვიდრე ეს რეკომენდირებულია. სწორედ ეს არანორმირებული დოზების გამოყენება ინვეცის შემდეგ სავალო შედეგებს, ადამიანებში ავადმყოფობას და ა.შ. ვფიქრობ, რომ ფერმერებმი ცონბიერების ამაღლებაა ამ კუთხით საჭირო, რათა ერთხელ და სამუდამოდ გა-

— რა მადლენადაც ვფლობთ ინ-
ორმაციას, თქვენი სააგენტოს
მოქადაგებულია ძირითა-
დ შემოტანილი პროდუქტი,
თ შორის ქათამზე , კვერცხზე,
ორის და საქონლის გაყინულ
ირცხე განხორციელებულია
აცრი კონტროლი. საინტერე-
სა, რას იტყვით დანარჩენ პრო-
დუქტზე, მაგალითად ისეთმზე,
ოგორიცაა სხვა ქვეყნებიდან
მოტანილი ფქვილი, ლობით,
ნინის თხილი, კარტოფილი, ბარ-
ა, სტაფილონ და ასე შემდეგ, რაც
ანაკლებ გასათვალისწინებე-
ნა, რადგან მოსახლეობის უმე-
სობა პოსტნეიულზეა გადასული
ორედ იმ ნიშნით, რომ სასარ-
ბლოთი იკვებონ, თუმცა ხში-
დ სანინააღმდეგოს აწყდებიან,
ამდენად სანდოა და რა მადლენად
მონაბეჭულია ბაზარზე გამო-
ანილი ჩემს მიერ ჩამოთვლილი
როდესაცები?

— „მინდა მოგახსენოთ, რომ

აცნობიერონ, რომ დიდი რაოდე-
ნობით ჰესტიციდების შემცველ
ი პროდუქტია არ უნდა ანარმონი,
ნინარმდებე შემთხვევაში ჩვენ
რაიმე მეტანიზმს შევიმუშავებთ,
რომ მათი პროდუქტია დახსლზე
ვერ მოხვდეს. ისნი ფერობენ
ფულზე და შემოსავალზე და სულ
არ აინტერესებთ, ამ საკვების მი-
ღება რამდენად აზარალებს ისევ
და ისევ თავის თანამემამულეებს.
უცხოეთში ეს რევლამენტი სასუ-
ქის ზომიერი შეტანის აუცილე-
ბლობა დაცულია და არც არის
ხშირი ცდომილება მათ პროდუ-
ქტში, ქართველ ფერმერებს კი
ვარაფერი გავაგებონეთ. თუნდაც
აიღოთ ატმი, ატმის ბაღებს მიდენ
სასუქს უყრიან კახელი გლეხები,
რომ ლაბის მოუმზიფებელი ხაყო-
ფი ძირს უცვიგათ, თავადაც ზა-
რალდებან, ნაგებაზე მიღიან, მა-
გრამ მაინც არ ეპუნებიან. ხშირად
სწორებ ხილით ხდება ბავშვებში
მონამვალები.

- ანუ, ოქვენ ამბობთ, რომ კახური ხილი, ბოსტნეული და მარცვლეული ბევრად არასანდოა, ვიდრო შემოტანილა?

- კი, შემოტანილზე ჩვენ ვართ პასუხისმგებელნი და ყველა ნორმის დაცვით კონტროლება, უკარგისს ნამდვილად უკან ვა-ბრუნებთ, ამიტომ, თუ დღევანდე-ლი ბაზარი ისევ არასტანდარტუ-ლი პროდუქტითა გაჯერებულო, ისევ შეგნით წარმოშეულ პროდუქტი თუ ინდიდება შემოტანის დროს, რად-ნ მე ვერსად ვნახე, გაკონტრო-ებული ყოფილობების თურქული გაფილო, ან გერმანული წარ-ოების ფევილი, ან თუნდაც შაქა-რის და ჯარიმებს ვწერთ.

- მე მაინტერესებს, ჩემს მიერ მოთვლილი პროდუქტი თუ ინდიდება შემოტანის დროს, რად-ნ მე ვერსად ვნახე, გაკონტრო-ებული ყოფილობების თურქული გაფილო, ან გერმანული წარ-ოების ფევილი, ან თუნდაც შაქა-რის და ჯარიმებს ვწერთ!

„აგარა!“
-დაგომატებ მხოლოდ ერთს,
ომ იმპორტირებულ პროდუ-

ნის უფლებაც, იყიდონ ნაკლებად-
ქიმიური ნივთიერების შემცველი
პროდუქტი.

- მე მჯერა ამის, მაგრამ მო-
სახლეობას არ სვერა, ხშირ შე-
მთხვევაში ისინი ხელს შემოტა-
ნილი პროდუქტისაკენ იძვრონ
და არასასურველი პროდუქტის
მიზეზაც შემოტანილში უფრო
ხედავეთ. თქვენი სააგნენო ამონ-
მებს თუ არა აღილობრივი წარ-
მოების პროდუქციას და თუ ასეა,

ეგილორიორები აასაონის ლიან-
ტორორიული კვლევა ბევრად
ვალალი შედეგებს იძლევა, ვი-
რე შემოტანილის, ეს გამოწვეუ-
ია, იმით, რომ ჩვენი ფერმერები
სტიციდებით ცდილობენ მაღა-
რის ხარისხის და რაოდენობრივად
ტი მოსავლის მიღებას, კახელი
რომ კახეთში მოყვანილი ხორბა-
ლი უფრო პესტიციდირებულია,
ვიდრე თურქეთიდან შემოტანილი,
რა ხდება ამ მხრივ, მაშინ რატომ
უშევებთ ბაზარზე ასეთ პროდუ-
ქტს?!

- ეს პრობლემა, რაც თქვენს
(გადარქსელება გვ.8)

- ეს პოლიტიკა, ოცნების
(გაგრძელება გვ.8)

მზესუმზირის პიბრიდის „სანაი“-ს მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგია.

სარეველებთან ბრძოლა

მზესუმზირის პიბრიდი სანაი მიეკუთხნება **CLEARFIELD**-ის ტიპის პიბრიდებს, რომლებმც შესასურებლად სარეველების ნინაალმდეგ გამოიყენება **BASF** ის ჰერბიციდი ევროლაითენინგი. ხარჯვის ნორმა არის 1,0 — 1,2 ლ/ჰა. შესურება მზესუმზირის 24 ფოთლის ფაზაში და სარეველების განვითარების საწყის სტადიაში.

ამ ჰერბიციდის გამოყენების შემდეგ თესლბრუნვაში დაცული უნდა იყოს კულტურების შემდეგი მონაცე ლეობა:

— შეუზღუდვად **CLEARFIELD** საარმონი სისტემის ჰერბიციდებისადმი მედეგი მზესუმზირის პიბრიდები:

— 4 თვის შემდეგ ხორბალი, ჭვავი

— 10 თვის შემდეგ სიმინდი, ქერი, შვრია, მზესუმზირა (არა **CLEARFIELD**-და), სოია,

— 20 თვის შემდეგ ზველა სხვა კულტურა

ევროლაითენინგი ჰერბიციდის უპირატესობანი:

— ამ კულტურაზე პირველი, აღმოცენების შემდგომი მოქმედების ფართო სპექტრის ჰერბიციდი

— ერთი დამუშავება ვეგეტაციის მთელი ჰერბიციდის მანძილზე

— გამოიყენება ნიადაგის მინიმალური და ნულოვანი დამუშავების სისტემებში

— თრგუნავს და ანადგურებს მარცვლოვნ და ორლებნას სარეველებს, მათ შორის ყველაზე პირბლემურს, აგრეთვე კელაბტარას

— მარტივი და მოქნილია გამოყენების ვადები

— დამოკიდებული არ არის ნალექების რაოდენობაზე ასასიათებს ფოთლებიდან და ნიადაგიდან სანგრძლივი მოქმედება

ევროლაითენინგი ჰერბიციდის გამოყენების შემდეგ სასურველი არ არის მწერივთორისების მექანიკური დამუშავება, რადგან შეიძლება დაირღვეს ჰერბიციდული ეკრინი. ნიადაგის ზედაპირზე დიდი რაოდენობით მცნარეული ნარჩენების არსებობისას შესაძლოა ევროლაითენინგის ნიადაგზე ზემოქმედების შემცირება.

დესიკაცია

— მზესუმზირის ალებისნინა დესიკაციის ჩატარება აუცილებელია კალათის რუხი და თეთრი სიდამპ ლებით და-

ავადებისას და თუ ამონდის პრიცინზის მიხედვით, ხელი შეეწყობა ეპიფიტურტიების მასიურ გავრცელებას. დესიკაცია იძლევა მოსავლის ადრე აღების საშუალებას, ასევე მიიღება მშრალი მარცვალი და მცირდება დანაკარგები 11,5 ც/ჰა-თ სიდამსლეების არარსებობის შემთხვევაშიც კი. ეს მიიღება სამუშაოების ხარისხის და ასაღები მანქანების მწარმოებლობის ამაღლებით.

— გამომდინარე ჩამოყალიბებადი პირბლებიდან, დესიკანტებით ნათესების შესურებას აწარმოებენ მზესუმზირის მასიური ყვავილობიდან 3540 დღის შემდეგ, მაშინ როდესაც მარცვლის სინოტივე მიაღწევს 3035%ს და ჰერბიციდული კერტურა არ იქნება 1214 ჩზე ნაკლები. ამინდის პირბლებზე და მოკიდებულებით, მზესუმზირის ნათესები აღნევენ ასაღებ სიმინივეს (თესლების სინოტივე 1214%) დესიკანტ რეგლონის შესურებიდან 56 დღის შემდეგ. დესიკაციის შემდგომ თავიდან რომ ავიცი ლოთ მშრალი მცენარების დაყოვნება მინდორში, დესიკაციის ატარებენ არა ერთბაშავა, არამედ 23 ჯერადათ დაყვით, რათა ის შეეთანაწყოს მოსავლის აღებას, რაც უნდა დამთავრდეს დესიკაციი დან

ლათები. თესლების სანოტოვე ამავე დროს შეადგენს 1214%ს (სამეურნეო სიმწივე). მშრალი მზიანი ამინდების შემთხვევაში ის მცირდება მოსავლის აღების დაწყებიდან 23 დღის განმავლობაში 810%მდე.

— კომბანით აღებისას მარცვლის მთლიანი ფანაკარგები, რომებიც შედგება გამოუცეხვავი ნა ნილისგან, ჩაცვენილი და მოუქრელი კალათებისგან, ასევე კალათებიდან გამოიცენილი მარცვლებისან, არ უნდა აღება 2,5%. დაზიანებული მარცვლები, მათ შორის ჩაცვენილი და დამტვრეული, არ უნდა იყოს 2%ზე მეტი. ამისათვის კომბანის საცეცხა აპარატში დოლის ბრუნვას აბირებენ 300350მდე ნუთში და დეკან ნევენ დაბლა ისე, რომ განპირობებული იყოს თესლების მინიმალური დაზიანება და კალათის სრული გამოცეხვა.

— მოსავლის აღების ხანგრძლივობამ არ უნდა გადაჭარბოს 56 დღეს.

თესლბრუნვა

— საჭიროა 4-6 წლიანი თესლბრუნვის დაცვა.

— საუკეთესო ნინამორბედი კულტურებია: საშემოდგომო ხორბალი და საშემოდგომი ქერი.

— კარგი ნინამორბედებია: საგაზაფხულო ხორბალი და ქერი, ნინიბურა.

— არ არის რეეომენდირებული: იონჯა, ბარდა, სოიო, შარქის ჭარხალი, საკვეპი ჭარხალი, სიმინდი, სორგო.

ნიადაგის ძირითადი დამუშავება

— დადისკა 6-8 სმზე

— სასუქების შეტანა

— მოხვნა 25-27 სმზე აგროტექნიკური მეთოდების კომპლექსი მზესუმზირისათვის ნიადაგის მოსამზადებლად,

რომელიც უნდა ჩატარდეს ნინამორბედი კულტურის მოსავლის აღების შემდეგ შემოდგომით

— ნიადაგის აოშვა 6-10 სმზე

— მოხვნამდე 2-3 კვირით ადრე გლიფოსატით დამუშავება

— მოხვნა 20-22 სმ სილრმეზე მსუბუქ და 27-30 სმზე მძიმე ნიადაგებზე

აუცილებლათ 56 დღეში.

მოსავლის აღება

— მზესუმზირის მოსავლის აღებას ინყებენ მაშინ, როდესაც მასიურში რჩება 1015% მცენარეები ყვითებით თესლების აღების შემდეგ მურა კარგი დანარჩენებს აქვთ მურა ყვითელი, მურა და მშრალი კა-

რობის პრიცინზის მიხედვით, მცენარეების ნიადაგის მინდონადაკებით. სამუშაოების ვა დები განისაზღვრება ნიადაგის „სიმწივის“ მდგომარეობის დადგომით. სიღრმე 810 სმ.

— თესვისნინა დამუშავება უნდა იყოს თანაბარი, თესლის ჩატესების სილრმეზე. კულტივაცია ტარდება თესვის დღეს ან ერთი დღით ადრე

— როგორც წესი თესვისნინა დამუშავების ქვეშ აუცილებელია ნიადაგის ჰერბიციდების გამოყენება.

აგროებიზიკი
AGROQIZIKI

თქვენი სარგებლობა, ჩვენთან აართნიორობით მიიღოთ!

syngenta

180-200 კგ/ჸა კალიუმის.

მზესუმზირას მაღალი მოხვევილობა აქვს ბორზე და მგრძნობიარება მისი დეფიციტისადმი. ბორის მნვავე დეფიციტი ინვენს ზრდის ნერტილის კვდილას. ბორის უკარისობრის შედარებით გვანა გამოვლენის შემთხვევაში შენიშნება ყველა ინვენს არანორმალური განვითარება, გაუნაყოფიერებელი ყველიერები და მოსავლიანობის შემცირება.

მინერალური სასუქების დოზები დაგინდება დაგენერიკული მოსავლის არანორმალური განვითარება, გაუნაყოფიერებელი ყველიერები და მოსავლიანობის შემცირება.

მინერალური სასუქების დოზები დაგინდება დაგენერიკული მოსავლის და ნიადაგის საკვები ელემენტების რაოდენობაში.

სასუქები შეაქვთ შემოდგომით მოხენის ნინ ან გაზაფხულზე ლოკალურაზობრივი შეთადართი თესვასთან ერთად. არ შეიძლება გაზაფხულზე სასუქების, განსაკუთრებით ფოსტორის შეტანა მობნევით თესვისნინა კულტივაციის ქვეშ, იმიტომ რომ ის არ იძლევა სასუქრელ ეფექტს. ლოკალურაზობრივი მეთოდით სასუქები შაქვთ თესვისას ჩატესების მნერივიდან 6-10 სმს დამორჩინებით, 10-12 სმს სილრმეზე. სასუქები თუ შეაქვთ შემოდგომით, ამ შემთხვევაშიც კი აუცილებელია ფოსტორივანი სასუქების შეტანა გაზაფხულზე თესვის დროს (P 10-15). უნდა აღნიშნოს, რომ სასუქების სიჭარბე განსაკუთრებით აზოტოვანის ინვენს მცენარეთა გამდლობების შესუსტებას გვალვისა და დავადებებისადმი, ამ-ცირკულაციის ცხონის შემცირებას. მნიშვნელოვანია რეკომენდაციების შემცირება, რეკომენდაციების შემცირების შემცირება, რეკომენდაციების შემცირების შემცირება, რეკომენდაციების შემცირების

